

Son dakika... Türkiye'den 'AB'nin Türkiye ilerleme raporuna' ilk tepki

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği (AB) Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, Avrupa Birliği (AB) Komisyonunun Türkiye Raporuna ilişkin, "Raporda yer alan haksız ve orantısız eleştirileri kabul etmemiz mümkün değildir." dedi.

Kaymakcı, AB Başkanlığında, görev süresi ekim sonunda bitecek olan mevcut AB Komisyonunun 2019 Genişleme Paketi kapsamında bugün açıkladığı son "[Türkiye](#) Raporu"na ilişkin basına değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye'nin raporda yer alan tutarlı ve makul eleştirileri dikkatle not edip reform çalışmalarında katkıda bulunan yapıcı unsurlar olarak kullanacağını kaydeden Kaymakcı, "Ancak raporda yer alan haksız ve orantısız eleştirileri ise kabul etmemiz mümkün değildir." ifadesini kullandı.

Kaymakcı, raporun AB'nin kendi varoluşsal krizlerini yansıttığını belirterek, Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde görüldüğü gibi popülist akımların Avrupa kamuoyunda karşılık bulduğunu söyledi.

Bu bakış açısının, AB kurumlarına da sirayet ettiğine dikkati çeken Kaymakcı, "Kurucu ideolojisinden uzaklaştığı izlenimi veren AB, kendi sorunlarından kaynaklanan ön yargıları nedeniyle ülkemize maalesef tarafsız yaklaşamamakta ve Türkiye'deki mevcut durumu doğru tespit edememektedir." diye konuştu.

Kaymakcı, Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin temelini tam üyeliğe dayandığının altını çizerek, "Türkiye üyelik koşullarını yerine getirdiği zaman üye olabilmelidir." dedi.

Büyükelçi Kaymakcı, "Raporda Türkiye'nin Avrupa değerlerinden uzaklaştığına dair tutarsız ve geçersiz bazı ifadeler var. Türkiye sapasağlam yerinde duruyor. Türkiye Avrupa'nın parçasıdır. Türkiye, Avrupa'dır." değerlendirmesinde bulundu.

Raporda terör örgütü PKK'nın AB'nin terör örgütleri listesinde yer aldığının ve FETÖ'nün Türkiye tarafından terör örgütü olarak görüldüğünün bu sene de vurgulanmasının önemine işaret eden Kaymakcı, şunları kaydetti:

"Ancak metin genelinde FETÖ terör örgütünden sivil toplum örgütüymüş gibi 'Gülen hareketi' şeklinde bahsedilmesi kabul edilemez. Gülen hareketinin ne kadar sinsi ne kadar yıpratıcı ne kadar etik olmayan ne kadar terör ve darbeye varan eylemlerini bugün AB çok daha iyi görmeye başlamış durumda. Dolayısıyla AB Komisyonunun bu konuda daha cesur yazım gerçekleştirmesini bekliyorduk."

"TÜRKİYE SÜRECE SAHİP ÇIKAN BİR ÜLKE"

Avrupa'nın karşılaştığı sınamaların, genişleme konusunun AB için önemini bir kez daha ortaya koyduğunu söyleyen Kaymakçı, üye ülkeler arasında görüş birliği olmamasına rağmen genişleme politikasına önem vermesinin memnuniyet verici olduğunu kaydetti.

Kaymakçı, "Türkiye, Komisyon'un Kuzey Makedonya ve Arnavutluk'la bir an önce üyelik müzakerelerine başlaması görüşünü tekrarlamasından dolayı oldukça memnun. Biz aynı zamanda Bosna-Hersek'in de kaydettiği olumlu gelişmelere paralel olarak bir an önce resmen aday ilan edilmesini destekliyoruz." dedi.

Daha güvenli, daha müreffeh ve daha güçlü AB için genişleme politikasının kilit rol taşıdığını vurgulayan Kaymakçı, Türkiye'nin bu kapsamda büyük öneme sahip olduğunu altını çizdi.

"Türkiye, müzakere süreci AB tarafından engellenen ve buna rağmen bu sürece sahip çıkan bir ülke." diyen Kaymakçı, AB'yi, Avrupa değerleri ve Türkiye'den uzaklaştırmaya çalışan bazı popülist çevrelerin ve gelişmelerin olduğuna işaret etti. Kaymakçı, AB'de bu tür eğilimlere itibar edilmemesi gerektiğini kaydetti.

Dışişleri Bakan Yardımcısı Kaymakçı, müzakere sürecinde siyasi engellemeler olmasaydı bugün Türkiye'nin rahatlıkla 25 ile 30 civarında faslı açıp kapatabileceğine vurgu yaparak Türkiye'nin güçlü bir özel sektörü ve kurumlarının yanı sıra sivil tutumu olduğunu anlattı.

Kıbrıs ve Yunanistan'a ilişkin AB'nin taraflı ve haksız tutumunun Türkiye açısından bir anlamı olmadığını belirten Kaymakçı, raporda GKRY ve Yunanistan tezlerini savunan iddiaları Türkiye'nin kabul etmesinin mümkün olmadığını altını çizdi.

Faruk Kaymakçı, "AB'nin herhangi bir üyesinin üçüncü ülkelerle herhangi bir sınırını belirleme hakkı veya yetkisi de yoktur. GKRY veya Yunanistan istedi diye herhangi bir ülkenin sınırları AB tarafından belirlenemez." dedi.

Kaymakçı, Türkiye'nin Kıbrıs ve Doğu Akdeniz konusunda uluslararası hukuka uygun hareket ettiğini belirterek AB'nin sağduyulu davranması gerektiğini vurguladı.

Kıbrıs meselesi çözülmeden GKRY'nin AB'ye kabul edilmesinin büyük bir hata olduğunu söyleyen Kaymakçı, AB bu konuda yapıcı davranmak istiyorsa kendi üye ülkelerine de telkinde bulunması gerektiğini bildirdi.

"AB, TÜRKİYE'NİN KARŞI KARŞIYA KALDIĞI TEHDİTLERİ ANLAMAKTAN UZAK"

Kaymakçı, özellikle siyasi kriterler ile Yargı ve Temel Haklar Faslına ilişkin bölümün, raporun belli çevrelerin iddialarını yansıtmaktan öteye geçemediğine işaret ederek, "Türkiye karşı karşıya olduğu tüm tehditlere rağmen, özgürlük-güvenlik dengesini sağlamak için yoğun çaba sarf etmiştir, sarf etmektedir." dedi.

Türkiye'nin bu güvenlik önlemlerini uluslararası hukuk çerçevesinde aldığının altını çizen Kaymakçı, "AB ülkemizin karşı karşıya kaldığı tehditlerin mevcudiyetini teslim etmekle birlikte bu tehditlerin boyutlarını ve alınan tedbirlerin ne denli elzem olduğunu anlamaktan hala uzak görünmektedir." diye koruştu.

Türkiye'nin demokratik düzenini, hukuk devletini, vatandaşlarının temel hak ve hürriyetleriyle toplumsal barışını korumak için verdiği mücadeleyi eleştirmek yerine Avrupalı müttefiklerin Türkiye'yi desteklemesini beklediklerini vurgulayan Kaymakcı, Türkiye'nin üyelik sürecinden bağımsız olarak ilerleme konusunda kararlı olduğunu söyledi.

Kaymakcı, yargı erki başta olmak üzere tüm devlet organlarına sızmış, hukuk devleti ve bürokrasi açısından büyük bir tehdit oluşturan sinsi FETÖ terör örgütüne karşı Türkiye'nin verdiği mücadelenin anlaşılmasının bu kadar zor olmaması gerektiğini ifade etti.

Raporda yer alan OHAL işlemlerini İnceleme Komisyonu'nun etkili bir iç hukuk yolu olma niteliğine gölge düşürecek bazı mesnetsiz yorumlarının ise AİHM'in içtihatlarına aykırı olduğu değerlendirmesinde bulunan Kaymakcı, "Unutulmamalıdır ki 12 Haziran 2017 tarihli Köksal Türkiye kararında AİHM, OHAL işlemlerini İnceleme Komisyonunu etkin bir iç hukuk yolu olarak tanımıştır." dedi.

"YSK'NIN ALDIĞI KARARLARA SAYGI DUYULMALI"

Kaymakcı, raporda, OHAL kaldırıldıktan sonra siyasi reform sürecine yönelik Türkiye'nin attığı önemli adımlara ve reformlar konusundaki iradesine yeterince vurgu yapılmamasının teşvik edici bir tutum olmadığı belirtilerek, bu doğrultuda, yarın Yargı Reform Stratejisinin açıklanacağını ifade etti. Kaymakcı, daha sonra hazırlıkları son aşamaya gelen İnsan Hakları Eylem Planını da kamuoyuyla paylaşacaklarını kaydetti.

Yargı Reformu Stratejisinin ilk adımı olarak Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulduğunu, hakim ve savcılara yönelik Türk Yargı Etiği Bildirgesinin açıklanması, İnsan Hakları Tazminat Komisyonunun görev alanının genişletilmesi gibi pek çok önemli adımın atıldığını belirten Kaymakcı, şöyle konuştu:

"Bu nedenle yargının işleyişi, ifade özgürlüğü ve yolsuzlukla mücadele alanlarında getirilen yanlış eleştirileri kabul etmiyoruz. Bütün bu saydığım hususlar, ülkemizin OHAL kaldırıldıktan hemen sonra hem de 3 belalı terör örgütüyle mücadele ederken ne kadar güçlü bir şekilde reform gündemine döndüğünün göstergesidir. Ancak ülkemizin bu güçlü iradesinin rapora istediğimiz ölçüde yansımaması Avrupa Komisyonunun Batı Avrupa'da gördüğümüz popülist dalgadan ne kadar etkilendiğini göstermektedir."

Türk halkının iradesiyle yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin daha ilk yılı dolmadan ve uygulama süreci tam olarak görülmeden eleştirilmesini ise önyargılı bir tutum olarak değerlendirdiklerini söyleyen Kaymakcı, bu tutumun Türk seçmenin iradesine saygıyı yansıtmadığının altını çizdi.

Cumhurbaşkanının temel hak ve özgürlükler ile yasayla belirlenen konularda düzenleme yapma yetkisinin olmadığını dile getiren Kaymakcı, "Ayrıca yeni sistemde, eski sistemin aksine cumhurbaşkanı hesap verebilir konuma getirilmiştir." dedi.

Raporda, 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri ile 31 Mart Yerel Seçimlerine ilişkin bazı hususlara da yer verildiğine işaret eden Kaymakcı, söz konusu seçimlerin

büyük bir katılım oranıyla gerçekleştirildiğini vurgulandığını kaydetti.

Kaymakçı, 31 Mart Yerel Seçimlerine yönelik eleştirilerin, köklü bir demokratik seçim geleneği olan Türkiye tarafından kabul edilemeyeceğinin altını çizerek, "31 Mart Yerel Seçimleri, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi tarafından gözlemlenmiş ve heyet, YSK'nın yetkinliğinden etkilendiğini ifade etmiştir. Hukukun üstünlüğüne inanan herkesin YSK'nın aldığı kararlara saygı duyması gerekir." ifadelerini kullandı.

"TÜRKİYE'NİN DOĞU AKDENİZ'DEKİ FAALİYETLERİ MEŞRU HAKLARINA DAYANIYOR"

Kaymakçı, raporda göç konusuna değinildiğinin altını çizerek, "AB toplamda 6 milyar avroyu (3+3) harcama konusunda bizim beklediğimiz hız ve akışkanlığı gösterememiştir. Türkiye'ye bugün itibarıyla göçmen krizinin maliyetinin en az 37 milyar dolar olduğu görülmektedir." diye konuştu.

AB'nin, "üye ülke dayanışması" adı altında uluslararası hukuk ve ilkelerden aykırı yaklaşımının, AB'yi ancak zayıflatacağı ve saygınlığının yitirilmesine neden olacağına vurgu yapan Kaymakçı, "AB'nin Kıbrıs sorunuyla ilgili değerlendirmelerinde, adadaki gerçekleri dikkate alması, çözüm için teşvik edici olması ve ikili meseleleri AB sorunu haline getirmemesi her şeyden önce kendi tarafsızlığı, tutarlılığı ve inandırıcılığı açısından gereklidir." değerlendirmesinde bulundu.

Ancak AB'nin, GKRY'nin yaptıklarını adeta görmezden gelerek, raporda Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon arama faaliyetlerini eleştiren ifadelerle yer verdiğini belirten Kaymakçı, şunları kaydetti:

"Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarına ilişkin faaliyetleri uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru haklarına dayanmaktadır. Bölgede gerek en uzun kıyıya sahip ülke olarak kendi kıta sahanlığımızdaki hak ve çıkarlarımızı, gerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Kıbrıs Adası etrafındaki asli haklarını koruyacağız. Ülkemiz bu bağlamda gereken her türlü adımı atmaktan bugüne kadar çekinmemiştir, bundan sonra da çekinmeyecektir. Türkiye, Ada'da iki halkın siyasi eşitliği ve iki kesimlilik temelinde kalıcı bir çözümü desteklemektedir."

Raporda, Rum tezlerine dayalı tek taraflı bakış açısının, Kıbrıs sorununun çözümüne katkı sağlamayacağı gibi Doğu Akdeniz'in istikrarını da tehlikeye atacağının altını çizen Kaymakçı, "AB ikili bir sorunu, AB'ye ithal ederek önemli bir hata yapmıştır. Bu hata başka sorunlara da yol açmaktadır." dedi.

Kaymakçı, Türk hükümetinin açıkladığı sıkı maliye politikası sayesinde piyasalarda güvenin yeniden tesis edildiğinin altını çizerek, raporda ekonomik kriterler bölümünde Türkiye'nin katılmadığı bazı hususlar olduğunu kaydetti.

Faruk Kaymakçı raporda, Türkiye ekonomisinin Birlik içindeki rekabet baskısı ve piyasa güçleriyle baş edebilme kapasitesinin iyi düzeyde olduğunu vurgulandığını belirterek, Türkiye'nin son dönemde izlediği bazı geçici uygulamalar ve önlemlerin, işleyen piyasa ekonomisi kriteri açısından eleştirildiğini ifade etti.

"Ülkemiz gerek ticaret gerek yatırımlar bakımından AB pazarıyla ileri düzeyde bütünleşmiştir." diyen Kaymakçı, bu nedenle Türkiye'nin AB'de yaşanan ekonomik sorunlardan ve küresel piyasalardaki dalgalanmalardan birebir etkilendiğini bildirdi.

"FASILLARIN AÇILMAMASININ İZAHI YOKTUR"

Türkiye'nin katılım sürecinde karşılaştığı siyasi engellere rağmen AB müktesebatına uyum çalışmalarını sürdürmek konusunda kararlı olduğunu söyleyen Kaymakçı, şöyle devam etti:

"Ortak değerler üzerine kurulu, normatif bir güç olduğunu iddia eden AB'nin, Türkiye ile müzakerelerde 23 No'lu Yargı ve Temel Haklar ile 24 No'lu Adalet, Özgürlük ve Güvenlik fasıllarını açmamasının ise izahı yoktur. Benzer şekilde AB'nin, bir taraftan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecinin önünü tıkarken diğer taraftan Gümrük Birliği ile doğrudan bağlantılı olan 30 No'lu Dış İlişkiler faslında Gümrük Birliği nedeniyle geriye gidiş olduğunu iddia etmesi büyük bir haksızlıktır. Ülkemiz 20-25 yıldır üye olmadığı halde bazı dengesizliklere rağmen, AB'yle Gümrük Birliği'ni uygulamaya devam etmektedir. Avrupalı dostlarımızı bu hususta sağduyulu ve rasyonel düşünmeye, iki tarafın da çıkarına olacak Gümrük Birliği güncelleme müzakere sürecini başlatmaya davet ediyoruz."

Kaymakçı, 2019 yılı Genişleme Paketinin ve özellikle de Türkiye Raporunun en belirgin eksikliğinin, AB'nin bu süreçteki kendi sorumluluklarına ve taahhütlerine yer verilmemesi olduğuna işaret ederek, "Türkiye-AB ilişkilerinde yaşanan güçlüklerin aşılması, yalnız Türkiye ve AB açısından değil, bölgemiz, uluslararası sistem ve küresel barış açısından da önemli kazanımlar sağlayacaktır." dedi.

Konuşmasında Avrupa Parlamentosu seçimlerine ilişkin de değerlendirmelerde bulunan Kaymakçı, 1979'dan bu yana yapılan seçimlerde katılım oranının düşük olduğunu ancak bu son seçimde katılımın oranının yüzde 50'nin üzerine çıktığını dile getirdi.

Kaymakçı, Türkiye'nin yeni parlamentodan beklentilerinin sorulması üzerine, "Avrupa Parlamentosundan beklentimiz, dengeli bir Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu oluşması, Dışilişkiler Komisyonundan Türkiye'nin hakkaniyetle değerlendirilmesi bizim için önemli." dedi.

